

Dosarul nr. 1ra-179/2022
1 -21044044-01-1ra-07022022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Bejenari Maxim .....

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 25.03.2021 – 29.04.2021.

Instanța de apel: 20.05.2021 – 16.11.2021.

Instanța de recurs: 07.02.2022 – 13.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, din 29 aprilie 2021 pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Bejenari Maxim a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal și i s-a aplicat o pedeapsă, cu reducere la 1/4 din pedeapsa minimă în baza acestei legi, în formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ce constituie suma de 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Procesul penal de învinuire a lui Bejenari Maxim în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal a fost încetat din motivul împăcării părților.

S-a dispus încasarea de la Bejenari Maxim în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că inculpatul Bejenari Maxim, fiind minor, la data de 30 decembrie 2020 în jurul orei 22:00, aflându-se pe strada s. X. r-nul Glodeni, în apropierea barului „Natalia”, care potrivit art. 131 lit. a) CP RM, constituie un loc public, din intenții huliganice, încalcând grosolan și insistent ordinea publică prin acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și

morale de conviețuire, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva temeii și motiv întemeiat, intenționat i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste față lui Saulea Alexandru, care a primit potrivit raportului de expertiză judiciară nr.202138D0011 din 20.03.2021 o vătămare medie a integrității corporale.

Prin acțiunile sale, Bejenari Maxim a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 287 alin. (1) Cod penal – *huliganismul, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită.*

Tot el, fiind minor, aflându-se pe strada s. X. r-nul Glodeni, în apropierea barului „Natalia”, din intenții huliganice, cu scopul provocării leziunilor corporale, intenționat i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste fața lui Saulea Alexandru, care a primit potrivit raportului de expertiză judiciară nr.202138D0011 din 20.03.2021 fractură a mandibulei pe dreapta la nivelul dinților 3-2 (infectată) cu deplasarea minimală a fragmentelor, care a fost produsă prin mecanism de lovire cu un corp dur-contondent, inclusiv și cu pumnul, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare medie a integrității corporale.

Prin acțiunile sale, Bejenari Maxim a săvârșit infracțiunea prevăzută și sancționată de prevederile art. 152 alin. (1) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, apel a declarat avocatul Stroncea Nicolae în interesele inculpatului Bejenari Maxim, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bejenari Maxim să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și, cu aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal, să i se aplice o pedeapsă sub formă de amendă sub limita minimă, în mărime de 60 unități convenționale, echivalentul a 3000 lei.

3.1 În motivarea cerințelor sale a invocat că instanța de fond la individualizarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 7 și art. 75 Cod penal, precum și de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale” nr. 8 din 11.11.2013.

Mai indică că, prima instanță la aplicarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de personalitatea acestuia, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, nu este angajat, a comis crima în timpul minoratului, a restituit prejudiciul părții vătămate și s-a împăcat cu acesta.

Mai menționează și faptul că, prima instanță nu a dat apreciere poziției părții vătămate, care nu are careva pretenții față de inculpat și s-a împăcat cu acesta.

Apelantul consideră că, instanța de fond nu a ținut cont nici de prevederile art. 78 și art. 79 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2021 a fost admis, inclusiv din alte motive decât cele invocate, apelul declarat de avocatul Stroncea Nicolae în interesele inculpatului Bejenari Maxim, casată sentința în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenari Maxim a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 (trei sute) unități convenționale, ceea ce constituie 15000 (cincisprezece mii) lei.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1 Instanța de apel urmare a examinării probatoriului administrat și a argumentelor invocate a reținut că vina inculpatului Bejenari Maxim în comiterea infracțiunii incriminate pe deplin a fost stabilită prin probele administrate pe dosar în faza de urmărire penală, acestea fiind acceptate de inculpat prin cererile depuse până la începerea cercetării judecătorești și acceptate de instanța de fond prin încheierea protocolară din 28.04.2021.

În baza probelor acumulate la urmărirea penală și recunoscute de inculpat, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt pe caz și justificat a încadrat acțiunile inculpatului Bejenari Maxim în baza art. 152 alin. (1) Cod penal și respectiv art. 287 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că prin hotărârea Curții Constituționale al RM nr. 25 din 12.08.2021 au fost declarate neconstituționale cuvântul "grosolan" și textul "cinism sau" din articolul 287 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002. În asemenea context, instanța a considerat necesar a exclude din învinuirea înaintată inculpatului Bejenari Maxim în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cuvintele „grosolan” și „cinism”.

Astfel, instanța de apel a constatat că, Bejenari Maxim, fiind minor, la data de 30 decembrie 2020 în jurul orei 22:00, aflându-se pe strada s. X. r-nul Glodeni, în apropierea barului „Natalia”, care potrivit art. 131 lit. a) Cod penal RM constituie un loc public, din intenții huliganice, încălcând ordinea publică prin acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva temeii și motiv întemeiat, intenționat i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste față lui Saulea Alexandru, care a primit potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202138D0011 din 20.03.2021 o vătămare medie a integrității corporale.

Drept consecință, instanța de apel a considerat necesar de a repara eroarea de drept comisă de instanța de fond și, luând în considerație totodată și hotărârea Curții Constituționale al RM nr. 25 din 12.08.2021, a considerat că acțiunile

inculpatului Bejenari Maxim urmează a fi încadrate just în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – „huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită”.

Instanța de apel însă a apreciat că pedeapsa stabilită inculpatului Bejenari Maxim prin sentința adoptată este prea aspră în raport cu circumstanțele constatate pe caz. Astfel, contrar prevederilor art. 61 și art. 75 Cod penal, care reglementează scopul și criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevederilor art. 79 Cod penal, care prevede aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la numirea mărimii și formei pedepsei în privința inculpatului, instanța de fond nu a ținut seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, persoana inculpatului, care a comis infracțiunea fiind minor, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află (f.d.57), anterior nu a fost condamnat (f.d.56), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.59), vinovăția a recunoscut-o, a recuperat prejudiciul părții vătămate, a comis o infracțiune mai puțin gravă, comportamentul inculpatului în cursul procesului penal, atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a fi stabilită inculpatului pentru fapta săvârșită, incorect stabilindu-i inculpatului pentru comiterea infracțiunii imputate pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Instanța de apel la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a luat în considerație că, inculpatul Bejenari Maxim a fost găsit vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, care potrivit alin. (3) art. 16 Cod penal, este calificată ca fiind mai puțin gravă. Iar, având în vedere atitudinea inculpatului în cursul procesului penal, conduita acestuia de recunoaștere a faptelor comise, ținând cont de circumstanțele pricinii și persoana celui vinovat, care a comis infracțiunea în timpul minoratului, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei poate fi atins cu aplicarea unei pedepse mai blânde, constatând întrunirea condițiilor prevăzute de art. 79 Cod penal, a apreciat că pedeapsa lui Bejenari Maxim urmează să fie stabilită în formă de amendă, în mărime de 300 unități convenționale.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care invocând incidența pct. **6) și 10)** a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2021, cu menținerea sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, din 29 aprilie 2021, în această parte.

5.1 În motivarea recursului ordinar declarat, procurorul a invocat prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora,

decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Apreciază decizia instanței de apel drept parțial neîntemeiată, în partea ce ține de aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal și stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 300 u.c. pe art. 287 alin. (1) Cod penal, iar referitor la excluderea cuvintelor "cinism" și "grosolan" din învinuirea pe art. 287 alin. (1) Cod penal, o consideră întemeiată.

Pedeapsa stabilită prin decizia instanței de apel o consideră incorectă, deoarece este sub limita minimă prevăzută de art. 64 alin. (3) Cod penal, potrivit căruia mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale.

Menționează că pedeapsa aplicată inculpatului nu-și va atinge scopul scontat, fiind contrară prevederilor art. 61 și art. 75 alin. (1) Cod penal.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2021, în partea condamnării lui Bejenari Maxim în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Prin urmare, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de

prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate de legislator.

Din sumarul recursului ordinar se atestă temeiurile pentru recurs prevăzute la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care *decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția* sau *dacă s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Potrivit conținutului recursului declarat, procurorul critică decizia instanței de apel în partea excluderii cuvintelor "cinism" și "grosolan" din învinuirea pe art. 287 alin. (1) Cod penal și în partea pedepsei aplicate în temeiul articolului nominalizat, considerând-o sub limita minimă prevăzută de lege. Totodată se reține că procurorul recurent nu atacă hotărârile instanțelor inferioare în partea încetării procesului penal de învinuire a lui Bejenari Maxim în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aspectele menționate mai sus, constată că această instanță, la judecarea apelului, în partea învinuirii în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, adică nu a elucidat pe deplin temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală*.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a*

fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Verificând lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că instanța de al doilea grad de jurisdicție nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient de motivată în raport cu circumstanțele cauzei.

Analizând argumentele care au servit temei pentru pronunțarea soluției de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității casării acestei decizii, deoarece instanța de apel a admis o eroare care necesită a fi înlăturată.

Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

În conformitate cu prevederile art. 113 Cod penal, instanța de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „(...)determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept, Colegiul constată că potrivit rechizitoriului, Bejenari Maxim, a fost învinuit de faptul că fiind minor, la data de 30 decembrie 2020 în jurul orei 22:00, aflându-se **pe strada s. X. r-nul Glodeni, în apropierea barului „Natalia”**, care potrivit art. 131 lit. a) CP RM, constituie un loc public, din intenții huliganice, încălcând grosolan și insistent ordinea publică prin acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva temei și motiv întemeiat, **intenționat i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste față lui Saulea Alexandru**, care a primit potrivit raportului de expertiză judiciară

nr.202138D0011 din 20.03.2021 o vătămare medie a integrității corporale. Acțiunile inculpatului Bejenari Maxim fiind încadrate potrivit **art. 287 alin. (1) Cod penal – huliganismul, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită.**

Tot el, fiind minor, aflându-se **pe strada s. X. r-nul Glodeni, în apropierea barului „Natalia”**, din intenții huliganice, cu scopul provocării leziunilor corporale, **intenționat i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste fața lui Saulea Alexandru**, care a primit potrivit raportului de expertiză judiciară nr.202138D0011 din 20.03.2021 fractură a mandibulei pe dreapta la nivelul dinților 3-2 (infectată) cu deplasarea minimală a fragmentelor, care a fost produsă prin mecanism de lovire cu un corp dur-contondent, inclusiv și cu pumnul, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare medie a integrității corporale. Acțiunile inculpatului Bejenari Maxim fiind încadrate potrivit **art. 152 alin. (1) Cod penal – vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.**

Prin sentința primei instanțe din 29 aprilie 2021, Bejenari Maxim a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal fiindu-i aplicată o pedeapsă, în formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ce constituie suma de 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Totodată a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Bejenari Maxim în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților.

Fiind investit cu judecarea apelurilor, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău prin decizia din 16 noiembrie 2021, a casat sentința în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bejenari Maxim a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 (trei sute) unități convenționale, ceea ce constituie 15000 (cincisprezece mii) lei. În rest dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

Potrivit, Curții de apel, casarea sentinței primei instanțe, în latura penală, a fost condiționată de necesitatea, în conformitate cu modificările operate prin hotărârea Curții Constituționale al RM nr. 25 din 12.08.2021 prin care au fost declarate neconstituționale cuvântul „grosolan” și textul „cinism sau” din articolul 287 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, excluderii din învinuirea înaintată inculpatului Bejenari Maxim, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cuvintele „grosolan” și „cinism”. Iar constatând

întrunirea de către inculpat a condițiilor prevăzute la art. 79 Cod penal, în coroborare cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a apreciat pedeapsa lui Bejenari Maxim, pentru comiterea infracțiunii nominalizate, de 300 (trei sute) unități convenționale.

Deductia instanței de apel, în prezenta cauză penală este defectuoasă și nu poate fi reținută ca atare or, analizând decizia contestată în raport cu temeiurile de casare invocate de recurent, Colegiul penal lărgit constată, că instanța a omis să se expună asupra corectitudinii încadrării acțiunilor inculpatului conform alin. (1) art. 287 Cod penal, atât prin prisma art. 113 Cod penal, cât și prin prisma jurisprudenței naționale relevante, prin care s-a relevat că: *„Huliganismul însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violente constituie atât violența psihică, cât și cea fizică, ce se poate manifesta prin cauzarea unor prejudicii sănătății, care pot surveni în urma săvârșirii unor acțiuni cu caracter violent, produse prin aplicarea de lovituri, prin imobilizarea, îmbrâncirea, punerea unei piedici victimei, urmate de vătămarea integrității corporale sau de leziuni corporale, sau fără cauzarea prejudiciului sănătății. Este necesar de explicat că, în sensul art. 287 Cod penal, prin „violență” se înțelege violența soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, fie cu vătămare neînsemnată, care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă. ... vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută, în temeiul art. 152 Cod penal și art. 354 „Huliganismul nu prea grav” Cod contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art. 152 și art. 287 Cod penal. Or, principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte interzice tragerea, de două ori, la răspundere penală pentru aceeași faptă, în cazurile de acest gen, violența este cea, pe care o desemnăm prin sintagma „aceeași faptă”.*

Doar în cazul în care infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea de vătămarea intenționată medie a integrității corporale ori a sănătății, cele săvârșite se vor încadra în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se va face, prin prisma art. 287 și art. 152 Cod penal”.

Prin urmare, speței abordate îi este relevantă doctrina, cât și jurisprudența națională și internațională, conform căreia, în cazul în care vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății rezultă din violența aplicată, în cadrul încălcării grosolane a ordinii publice (art. 287 Cod penal), calificarea se va efectua, în virtutea art. 152 Cod penal și art. 354 Cod contravențional (Huliganismul nu prea grav).

Nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art. 152 și art. 287 Cod penal, deoarece principiul *non bis in idem* interzice tragerea, de două ori, la răspundere penală și sancționarea pentru aceeași faptă. La caz, violența enunțată

reprezintă „aceeași faptă”.

Pe lângă aceasta, acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, fiind însoțite de o violență mai gravă decât cea absorbită de infracțiunea de huliganism – vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății și vătămarea neînsemnată, nu mai pot constitui o parte a infracțiunii stabilite la art. 287 Cod penal. Or, infracțiunea de huliganism (art. 287 Cod penal) nu poate absorbi infracțiunea stipulată la art. 152 Cod penal, deoarece infracțiunea absorbantă trebuie să prevadă o pedeapsă mai aspră, decât infracțiunea absorbită.

Recapitulând esența jurisprudenței naționale relevantă speței, Colegiul penal lărgit evidențiază că, potrivit art. 465⁴ Cod de procedură penală, decizia pronunțată în interesul legii este obligatorie din ziua pronunțării și nu are efect asupra cauzelor deja soluționate printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

În contextul evidențierii acestor aspecte, Colegiul penal lărgit atestă că, în partea descriptivă a deciziei contestate nu se regăsesc argumente raportate la constatările și dispozițiile deciziei Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiției nr. 4-1ril-1/2020 din 17 decembrie 2020 prin care s-a judecat recursul în interesul legii, despre unificarea practicii judiciare, privind calificarea acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice (art. 287 Cod penal), însoțite de violență soldată cu vătămarea medie (art. 152 Cod penal), gravă a integrității corporale sau a sănătății (art. 151 Cod penal) ori cu omorul intenționat al persoanei (art. 145 Cod penal), declarat de Procurorul General al Republicii Moldova.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată, că este greșită și aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 300 (trei sute) unități convenționale pe art. 287 alin. (1) Cod penal.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Totodată, potrivit art. 7 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Instanța de apel n-a ținut cont în deplină măsură de prevederile normei sus

indicate, și i-a aplicat inculpatului Bejenari Maxim în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, pedeapsa în alte limite decât cele ce urmau a fi aplicate prin prisma prevederilor normei menționate.

În acest sens este întemeiată critica procurorului la prevederile art. 64 Cod penal. Or, potrivit art. 64 alin. (1) și (3) Cod penal, amenda este o sancțiune pecuniară ce se aplică de instanța de judecată în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Sanctiunea art. 287 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Potrivit normelor vizate, luând în considerație sancțiunea art. 287 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în cazul din speță nu poate fi mai mică decât 500 unități convenționale. În așa mod, concluzia instanței de apel privind aplicarea față de inculpat a pedepsei amenzii în mărime de 300 unități convenționale, contravine art. 64 alin. (3) Cod penal și este sub limita minimă a pedepsei prevăzută de Partea generală a Codului penal.

Reieșind din aspectele elucidate, Colegiul penal lărgit atestă că în speța și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, fapt pentru ce instanța de recurs ordinar va admite recursul ordinar declarat la caz, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea condamnării inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv în partea individualizării și stabilirii pedepsei, în caz de adoptare sau menținere a unei soluții de condamnare, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în

acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, pentru a pronunța o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2021, în partea condamnării lui *Bejenari Maxim xxxxxx* în baza art. 287 alin. (1) Cod penal și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii atacate, se mențin.

Decizia este irevocabilă în partea menținerii hotărârii atacate și nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării cauzei.

Decizia motivată este pronunțată la **04 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion